

քերէն միոյն տիրացան, հաւատքով միաբնակ էին և դաւանակից Հայոց: Elousa ի մօտ միայնակեաց (555-558) վանական Պօղոս Հելլատիկոսի (Paul Helladique) նամակին մէկ հատուածը ցոյց կու տայ այս ներքինիներուն պետը որ կը կոչուէր Եւտրոպէ (Eutrope): Այս անձն էր որ գնեց Եղիա պատրիարքին երկրորդ վանքը և հոն հաստատուեցաւ իր ընկերներով և Երիքովի շուրջը գտնուող իրեն յարմար մարդերով (Տե՛ս Sociéte Russe de Palestine, 1891, էջ 25, Revue de l'Orient Chrétien, 1899, էջ 533): Կրտի վանքը ուրեմն իր ծագումով միաբնակներու կը վերաբերէր. այնպէս որ սեպհականատէր ներքինիներու մահէն յետոյ կը ժառանգէին զայն մեռնողներուն դաւանակիցները, այսինքն Հայերը: Հայ Երուսաղէմի վանքերուն ցուցակը կազմող Անաստաս վարդապետ Երիքովի Կրտի վանքը Հայոց սեպհականութիւն կը ճանչնայ, և այդ պատճառաւ իր Յուցակին մէջ կը գրէ հետեւեալ յիշատակութիւնը. «Կրտի վանք, Չորրորդ Հայոց, յարեւելից կուսէ կայ»: Կրտի վանքի մասին ասկէ զատ ուրիշ յիշատակութիւն մը չունինք դժբախտաբար: «Յարեւելից կուսէ կայ» խօսքը պէտք է հասկնալ Երուսաղէմի արեւելեան կողմը, որ է Երիքովը, վասն զի նոյն վանքը շինուած էր բիւզանդական Երիքովի մօտ: Դ. դարէն մինչև Զ. դար Երիքովի մէջ ծաղկած էր քրիստոնէութիւնը: Այցելած են հոն Պորտոյի Անանուն ուղևորը (333ին), Արգուլֆեպոսը է. դարու սկիզբը, և կը նկարագրեն անոր դրախտանման վիճակը: Կային հոն շատ մը եկեղեցիներ և ուխտաւորաց բնակարաններ: Հիւռուէն կ'երևնար Եղիսէի աղբիւրին վրայ կառուցուած եկեղեցին իր բարձրագիւր յիշատակարանովը: Մատապոյի մողայիք քարտէսէն կը հասկցուի թէ Երիքովը արմաւենիներէ շրջապատուած գեղեցիկ քաղաք մ'էր: 637-1099 թուականները Երիքովի մէջ քրիստոնէական կեանքը բոլորովին չէր անհետացած, այնպէս որ տեղւոյն եպիսկոպոսներուն ոմանց անունները կը յիշատակուին ժողովական արձանագրութեանց մէջ: Կրտի վանքը հաւանաբար մինչև Թ. կամ Ժ. դար գոյութիւն ունեցած է, և յետոյ քանդուած է արաբական արշաւանքներէն, և անոր աւերակոյտի ձօխ շինուածանիւթէն կարելի է դատել թէ ան կարեւոր հաստատութիւն մը եղած է Երիքովի սահմաններուն մէջ և կը վկայէ սեպհականատէրերուն բարձր գիրքին և նոյն վանքին վարչութիւնը ստանձնողներուն գործունէութեան օգուոյն մասին: